

Blistavi momenti velikog izazova

Dirigent Bojan Sudić je precizan, rafiniranog gesta, lako ostvaruje prisnost sa svojim muzičarima, a ansambl besprijeckorno reaguje na njegovu ruku i zamisao... Mladi crnogorski violinista Roman Simović još jednom otkriva da posjeduje mnogo više od virtuoziteta

Piše:
Marija Ćirić

Nevesela kretanja u polju kulturne politike jesu zajednički problem velikog dijela regiona u kome živimo. I zaista, da li nas još iznenađuju urušavanja i nestajanja nekada znamenitih institucija? U takvoj društvenoj klimi, podvig je odvažiti se na stvaranje bilo čega novog. Crnoj Gori je, međutim, to pošlo za rukom.

Prava nadahnuća

Osnovan prije nekoliko godina u okviru djelatnosti Muzičkog centra Crne Gore, Crnogorski simfonijski orkestar broji sedmu koncertnu sezonu. Ansambl mlad ne samo po stažu već i po godinama članova, saznajemo, postupno izgrađuje obiman repertoar sačinjen od partitura različitih žanrova i epoha (od baroka do naših dana). Svakog mjeseca pripreme i prezentuju dva nova, ambiciozno osmišljena programa. U očekivanju završetka radova na sopstvenoj rezidencijalnoj dvorani, drže probe u prostorima Televizije Crne Gore, a nastupe u Crnogorskom narodnom pozorištu.

Prema onome što smo prije nekoliko dana čuli, izvjesno je da teatarska akustika nije prepreka za kvalitetan rad ovih muzičara. Njihovo muziciranje je proizvod kontinuiranog rada, temeljnih priprema za svako djelo kojem se obrate. Vjerujemo i da je prisustvo dirigenta Bojana Sudića i soliste Romana Simovića, bilo nemalo nadahnuće Crnogorskom simfonijskom orkestru. Dvojica umjetnika jesu najreprezentativniji izdanci domaće muzičke scene (mislimo ponovo na region): Simović, laureat velikih violinskih konkursa, danas na poziciji koncertmajstora Londonskog simfonijskog orkestra; Sudić, vodeći srpski dirigent, tokom nekoliko sezona angažovan u Kraljevskoj operi u Štokholmu, u svom rodnom gradu (Beogradu) nedavno je ponio nagradu „Muzika klasika“ za izvođača godine.

Odličan spoj

Na programu koncerta o kome govorimo, dogodio se spoj dva blistava momenta ruske literature, kod nas, začudo, ne često izvođena.

Violinski koncert br. 2, posljednja porudžbina koju je Sergej Prokofjev dobio na Zapadu, završena je neposredno prije njegovog definitivnog povratka u Moskvu. Djelo bi moglo biti shvaćeno i kao početak kompozitorovog procesa prilagođavanja potrebama (ili zahtjevima) zvanične sovjetske pozicije u odnosu na umjetničko stvaralaštvo, ravnoteže koju je trebalo postići između individualne kreativnosti i političkih standarda društva. Stoga je

ODLIČNI MUZIČKI SAGOVORNICI: Sa koncerta CSO u nacionalnom teatru

orkestracija uzdržanija nego u Prvom koncertu i, izuzev nešto „egzotičnijih“ udaraljki, najprije podsjeća na onu primijenjenu u Klasičnoj simfoniji. Roman Simović otvara djelo bez agresije, kontemplirajući inicijalnu melodijsku liniju. Zvonak, dobro plasiran ton nije samo odraz izvanrednog instrumenta na kome ovaj violinista muzicira. Radi se o moćnom i inteligentnom sviraču, kadrom da se prilagodi svakom tekstu, odnosno, izvođačkim uslovima; pred slušaocem je čitav spektar boja i sjenki - opojnih, reskih, potmulih, vrištećih, prijetećih, raznježenih... Simović daje zanimljivu karakterizaciju stavova. U tom smislu, tempo drugog je nešto razigraniji od očekivanog, dok treći stav u ovom tumačenju eksplicitno nagovještava neke potonje (popularne) muzičke vrste. Senzibiliteti soliste i dirigenta daju odličan spoj, odnos sa ansamblom dobro je odmjeren, a Crnogorski simfonijski orkestar ispunjava ulogu ravnopravnog, mada nenametljivog sagovornika, kako je implicirano Prokofjevlevom partiturom. Simović, na zahtjev publike, ponovo izlazi na scenu i svira Isajjevu Sonatu br. 3 u d-molu (znanu i kao Balada). Mladi crnogorski violinista tako nam još jednom otkriva da posjeduje mnogo više od

samog virtuoziteta (koji se, doduše, podrazumijeva): zrelost, emocionalnost, bogat duh. Prokofjevlev Drugi violinski koncert donekle upućuje na (scensko) idejno izvorište jednovremeno nastajale partiture istog autora (balet Romeo i Julija). Drugi naslov sa programa koncerta crnogorskih simfoničara, Borodinova Simfonija, br. 2, čini se, još intenzivnije derivira iz poetskog obrasca djela pisanog u doba kada je zaokruženo stvaranje navedene simfonije (opera Knez Igor).

Složeni zadaci

Bogatirska simfonija Aleksandra Borodina izazov je mladom orkestru iz razloga obimnog sastava, ali i složenih „programskih“ zadataka koje pred izvođače stavlja ova partitura ili - pripovijest o slavnoj prošlosti kompozitorove otadžbine. Kompaktan, gust zvuk postignut je u inicijalnom stavu (Alegro). Takođe i žustrina i ozarenost Skerca (nije uzet prebrz tempo, tako da sinkopirani ritam spontano izlazi u prvi plan), sa fino oblikovanim liričnom atmosferom u središnjem Triju. I pjevanje i narativni ton, jasno izvučene pojedinačne linije donosi njihov Andante (III stav), naslonjen na uzbudljiv auditivni prizor slavljeničkog raspoloženja Finala (sa odličnom sekcijom limenih duvača). Lijepo i

logično je sprovedena fabula kakvu je sugerisao autor, interpretacija eksplicitno dočarava promjene slika Borodinove simfonije.

Tako najprije „prisustvujemo“ okupljanju i kretanju ruskih vitezova-junaka, bogatira, u ratni pohod (I stav). Iako drugi stav nema sačuvan programski predložak, rekli bismo da su Sudić i njegovi muzičari željeli da nagovijeste slušaocu prizor široko otvorenog nebaruske stepe. Treći donosi lik (i muziciranje) narodnog rapsoda (bajanova figura oličena u harfi), dok završni stav odzvanja klicanjem mnoštva.

Visoki dometi

Crnogorski simfonijski orkestar sabira odlične instrumentaliste. Tako su čujni i pojedinačni doprinosi sveukupnom utisku (osobito sola oboe, harfe, horne...). Bojan Sudić je precizan, rafiniranog gesta, lako ostvaruje prisnost sa svojim muzičarima, a ansambl besprijeckorno reaguje na njegovu ruku i zamisao. Steta je što crnogorski simfoničari nemaju češće priliku da svoje programe prezentuju izvan Podgorice. Njihovi visoki dometi i perspektive svakako bi trebalo da budu redovnije predstavljani na širem muzičkom slušalačkom prostoru.

ZRELOST, EMOCIONALNOST, BOGAT DUH: Roman Simović